

GIDANI KORU
SOFRANA SAHİP ÇIK

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYDIN ÖZER'E AİT 7/32170 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Akdeniz Meyvesineği (*Ceratitis capitata* Wied. (Diptera: Tephritidae) tropik ve subtropik meyvelerin özellikle de turunçgillerin ana zararlısı durumundadır. Ülkemizde Ege ve Akdeniz kıyı şeridi boyunca sürekli bulunmaktadır. 200'den fazla konukçusu olan polifag bir zararlıdır. Ülkemizde en önemli konukçu bitkileri turunçgiller (ekşi limon hariç), şeftali, kayısı, trabzon hurması, incir, avokado ve nardır.

Zararının Zirai Mücadele Teknik Talimatlarında yer aldığı şekliyle kültürel mücadelesi (ağaçta kalan ve yere dökülen zararlıyla bulaşık meyvelerin toplanarak imhası) çok önemlidir. Bu yöntemlerin tüm üreticilerce toplu olarak uygulanması halinde mücadelenin başarıları artmaktadır. Tüm üreticilerin aynı anda mücadele yapmamaları mücadelenin başarısını düşürmektedir. Bu nedenlerden dolayı doğada zararlıyı eradike etmek güçtür.

Bakanlığımız tarafından zararının mücadelesinde, 2020-2022 yıllarını kapsayan "Akdeniz Meyvesineği Mücadelesi Ulusal Eylem Planı" hazırlanmış ve yürütülmektedir. Bu plan kapsamında; Akdeniz Meyve Sineği ile mücadelede, kültürel tedbirlerin alınması, biyoteknik ve kimyasal mücadelenin birlikte değerlendirilmesi ile Entegre Zararlı Yönetimi prensipleri doğrultusunda eşzamanlı ve toplu mücadele yapılması için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Akdeniz Meyvesineği'nin konukçularının bulunduğu bahçelerde, nakil araçlarında, işleme ve paketlenme tesislerinde, hal, pazar vb. satış noktalarında, hayvan pisliği yığınları, çöp ve çevrede atıkların toplandığı yaşamını idame ettirdiği her yerde bu zararlı ile mücadele yapılmaktadır.

Bu kapsamda; Akdeniz Meyvesineği mücadelesine yönelik yenilikleri takip etmek, araştırma projeleri hazırlamak, hazırlatmak, gelişmeleri takip etmek ve değerlendirmek, gerekli eğitimlerin yapılması, arazi çalışmaları yapılarak zararlının takip edilmesi, eğitim ve yayım çalışmaları ile üreticilerin bilgilendirilmesi, Entegre Zararlı Yönetimi prensipleri doğrultusunda gerektiğinde toplu mücadele yapılmasının sağlanması amacıyla bu konuda görevlendirilen kuruluşlar tarafından çalışmalar yapılmaktadır.

Akdeniz Meyvesineği ile mücadele; Entegre Mücadele prensipleri çerçevesinde yürütülmekte olup, söz konusu zararlı ile mücadelede öncelikle kültürel mücadele, biyoteknik mücadele yapılmakta en son çare olarak kimyasal mücadele yapılmaktadır. Biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere destekleme ödemesi yapılmaktadır.

AB ve diğer ülkelere ihraç edilen taze meyve ve sebze ürünlerimiz ilgili ülke sınır kontrollerinde pestisit kalıntısı analizine tabi tutulabilmektedir. Pestisit kalıntısı tespit edilen ürünler ilgili ülke gümrük noktalarında imha edilmekte olup, bu sebeple yurda geri dönen ürün bulunmamaktadır.

Ancak, pestisit kalıntısı haricinde karantina zararlısı nedeniyle veya ticari anlaşmazlık veya herhangi bir nedenle geri dönen taze meyve ve sebze ürünlerinden Ülkemiz gümrüğünde numune alınarak, karantina zararlısı (bitki sağlığı) ve pestisit kalıntısı (gıda güvenliği) yönüyle yeniden kontrol ve denetime tabi tutulmakta Ülkemiz mevzuatına uygun olmayan ürünlerin yurda girişine izin verilmemektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Kısrır Böcek Salım Tekniği yöntemi; Ülkemizde Atom Enerjisi Kurumu tarafından desteklenen bir proje olarak Akdeniz Meyvesineği (*Ceratitis capitata* Wied.)'ne karşı ilk çalışma Bornova Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü liderliğinde 1980–1981 yıllarında İzmir İli Çeşme İlçesinde yarı izole 20 dekarlık turunçgil bahçesinde yapılmıştır. Çalışmanın etkinliğini saptamak amacıyla 1982 yılında düzenli arazi kontrolleri yapıldıktan sonra proje sonlandırılmıştır. Projenin yürütüldüğü 20 dekarlık turunçgil arazisine 3,2 Milyon kısrır böcek salımı yapılmıştır. Kısrır Böcek Salım çalışmalarının yüksek maliyetli çalışmalar olması ve Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun iznine tabi olması nedeniyle yapılacak çalışmaların projeli olması ve Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu tarafından desteklenmesi gerekmektedir.

Bakanlığımızca Ziraî İlaç Kullanımının Kontrolü ve Azaltılmasına Yönelik Yapılan Çalışmalar kapsamında;

- Ziraî Mücadele uygulamalarında gereksiz ve hatalı ilaç kullanımı ve kalıntının önlenmesi, kültürel tedbirler, biyolojik ve biyoteknik mücadele gibi kimyasal mücadeleye alternatif yöntemlerin uygulanması amacıyla Entegre Mücadele ve Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) Projeleri yürütülmektedir.
- Ziraî ilaç kullanımının azaltılması, kalıntının önlenmesi ve ekosistemin korunması ile sürdürülebilir üretimin sağlanması amacıyla kimyasal mücadeleye alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele yapan üreticilerimize destekleme ödemesi yapılmaktadır.
- Taze meyve ve sebzede hatalı pestisit kullanımının önlenmesi amacıyla bağ, bahçe, tarla ve sera gibi üretim yerinde “Hasat Öncesi Pestisit Denetimi” yapılmaktadır.
- Bitki koruma ürünlerinin uzman kişilerce önerilmesi, uygulanması ve kayıtlarının tutulması yürütülmektedir.
- Zararlı organizmaların neden olduğu ürün ve kalite kayıplarının önlenmesi amacıyla uygun mücadele yöntemlerinin zamanında uygulanması, gereksiz ve hatalı ilaç kullanımının önlenmesi amacıyla Eğitim ve Yayın Çalışmaları yapılmaktadır.

Akdeniz Meyvesineği ile mücadelede alternatif yöntemler kapsamında; Uzakdoğu ülkelerine turunçgil ihracatımızın önünü açmak amacıyla 2003 yılından itibaren “Turunçgil ihracatında sorun olan Akdeniz Meyvesineği (*Ceratitis capitata* (Wied.)'nin meyvede bulunan yumurta ve larvalarına soğuk uygulamalarının etkinliğinin araştırılması” isimli proje Ziraî Mücadele Enstitüsü Müdürlüğü Bornova-İzmir liderliğinde yürütülmüştür.

Japonya ve Çin'e kiraz ihracatının yapılabilmesi için, Metil bromit denemelerini sağlıklı yürütülebilmesi için 2015 yılında Ziraî Mücadele Enstitüsü Müdürlüğü Bornova-İzmir'de ilk defa Fumigasyon Laboratuvarı tesis edilerek Akdeniz Meyvesineği ile ilgili denemeler yürütülmektedir.